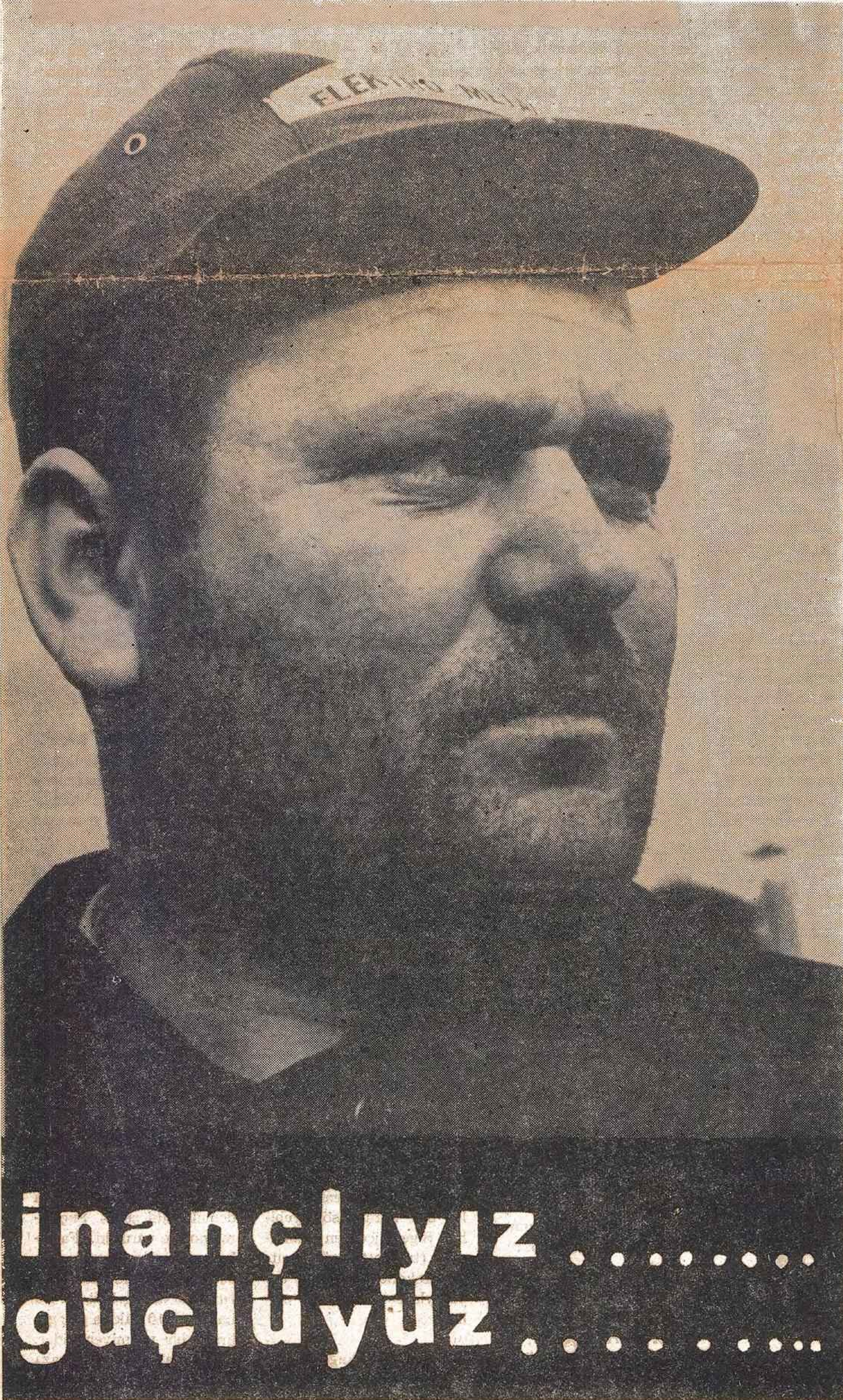
MADEN-İŞ

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI 1947

TÜRKİYE MADEN - İŞ SENDİKASI GAZETESİ TOPLU PAZARLIK ÖZEL SAYISI, ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR — SAYI: 25 - 6 NİSAN 1970

TOPLU PAZARLIK DÜZENİNDE DEVRİM DEVRİM DEVRİM

Maden - İş'in devrimci ilkelerine ve Atatürk'ün Bursa nutkuna bilinçli biçimde bağlı olan sendikamız üyesi Singer, Auer ve Elektrometal fabrikası işçileri sözleşme haklarını direnerek aldılar.

Tarih boyunca işçi sınıfı; sınıfsal haklarını, sınıfsal özgürlüklerini, kendi yaratıcı gücüyle ve doğa kanunlarına göre sağlamış ve bu uğurda büyük savaşlar yapmış, zaferler kazanmıştır. Sürekli devrimcilik ilkesine kıskançlıkla bağlı Maden - İş sendikası, üyelerini bu tarihî ve bilimsel gerçeğe göre eğitiyordu.

Yaşadığımız ülkenin ilerici ve devrimci atılımlara uygun bir Anayasası vardı. Vardı ama, Anayasanın özü ve biçimi ile, çelişki halinde olan, sınıflar iktidarda idi. İktidarda olduğu için de Anayasanın özüne aykırı sermaye sınıfının yararına kanunlar çıkardılar.

BU KANUNLAR NELERDİR?

1 — Sendikalar Kanunu

2 — Toplu Sözleşme kanunu.

Her iki kanun da çıktığı gün bayram ilân edilmiştir. Sermayenin çıkardığı işçi sınıfının temel hakları ı, işçi sınıfının sendika urma ve seçme özgürlü ünü kısıtlayan bu kanun ara karşı sendikamız de okratik mücadele yap ıştır. Sermaye ve sarı endika temsilcileri bu ka unu çıkarmakta direnmiş r ve çıkarmışlardır.

KANUNLAR NASIL UYGULANIR?

Kanunlarda, işçilerin istediği sendikaya girme hürriyeti yazılı idi. Ama istediği sendikaya giremiyordu. Çünkü Türkiye'de büyük işsizlik vardı. İşçiler korkuyordu. Acaba kendimizin yöneteceği sendikaya girersek işveren bizi işten atar mı? Ve atıyor da işveren işçiyi dışarı. Çünkü elinde İş Kanununun 13 üncü maddesi vardı. Madde Anayasaya aykırıydı ama ne çıkar. ZATEN SİYASAL İKTİDARDA ANAYASAYA AYKIRIYDI...

İşverenler sendika seçme özgürlüğünü kısıtlıyor ve işçilari sermaye uşağı sarı şebekelere girmeye mecbur ediyordu. Bu oyun nasıl oynanıyor ve bu oyunun baş aktörü kimlerdir Bakın oyun nasıl oynanıyor ve aktörler kim?..

Sermaye sınıfına faydalı olmayı ve sarı sendikaları korumayı amaçlıyan kanun, bir işyerinde sözleşme yetkisi almak için, o işyerinde çalışan işçilerin yüzde ellibirinin bir sendikaya üye olmasını zorunlu görüyordu. Sendikaya üye olmayı da bazı şartlara bağlamıştı. Meselâ kayıt defterlerini alacak, defterler noterden tasdikli olacak ve ve üyelerin defterlerde imzası olacak. Sendikada bu işlemleri yapıyor ve yetki zamanı defterleri siyasal iktidarın tayin ettiği ve onun talimatı ile görev yapan Bölge Çalışma Müdürlüğüne veriyordu. Bölge Çalışma Müdürlüğü en az 3 gün içinde karar vermek zorundaydı. Bazen bir ayda vermiyordu. Yetki sorulduğunda «kadromuz eksik.. Müfettişimizin hafta sonu...» gibi sudan mazeretler ileri sürüyordu. Halbuki bu uzayan sürede sermaye sınıfının politik temsilcisi siyasal iktidarın tayin ettiği sayın bakan ile görüşüyor ve belli talimatlar alıyordu.

Sayın Bakan ile görüştükten sonra kararlar veriliyordu. Kararlar genellikle Devrimci Sendikaların aleyhine veriliyordu. İşçinin en az yüzde doksanının üyesi olduğu devrimci sendikaların aleyhine verilen kararlar hakkında iş mahkemesine itiraz ediliyor ve iş mahkemesi 3 gün içinde karar veriyordu. Mahkemenin verdiği kararlar kesindi. Yani temyiz etme hakkı yoktu. «Devrimci sendikaların itirazında, Bölge Çalışma Müdürlüğünün yetki verdiği sarı sendikaların hiç üyesi olmadığını, SAHTE KAYITLAR VE SAHTE İMZALAR tanzim ederek Bölgeye verdiğini bu nedenle yetki verilmemesi ve yetkinin çoğunlukta o-

(Devamı 4. sahifede)

Direnen AUER işçileri

"ZÂLİM İKTİDARLARDAN ELİNİZDE ŞAPKANIZLA DEĞİL, SAVAŞINIZLA ADALET İSTEYİNİZ"

AUER Baştemsilcisi
CENGİZ TURHAN

AUER FABRİKASI BAŞTEMSİLCİSİ CENGİZ TURHAN'LA KONUŞTUK:

Soru 1 — AUER işçilerinin geçmişteki hareketlerinden, Sendikal durumlarından söz edermisiniz?

Cevap 1 — AUER işçileri 1963 sonlarında Çelik - İş Sendikasının eline geçmiş ve 1964 yılbaşından itibaren üçer yıllık iki dönem Sözleşme yapmıştır. AUER işçileri birinci dönem sözleşmeden, Sendika işçi, Sendika İşveren münasebetlerinden memnun olmadıkları için 1966 sonlarında Çelik - İş Sendikasından istifa edip MADEN - İŞ Sendikasına üye olmaya başlamışlar ve kısa zamanda işçilerin % 80'i MADEN - İŞ Sendikasına (bütün baskılara rağmen) üye olmayı başarmışlardır. Ancak sarı şebeke ve işbirlikçilerinin iğrenç oyunları burada da kendini göstermiş, uzun süre işçilerin beraberliği bozulmaya çalışılmış, zaten yeteri kadar bilinçlenmemiş bir kısım işçiler, iş yerindeki satılıklarla sarı şebekenin oyunlarına bir defa daha kanmışlar, giriştikleri bu mücadeleden sonuç alamamışlarsa da işçilerimizin büyük bir çoğunluğu mücadele bilincini artırmış, Çelik - İş Sendikasının ille de işyerimizde kalmasını istiyenlerin neden bukadar çaba gösterdiklerini, yani şahsi memfaatlerinin olduğunu işçilerimiz kesinlikle öğrenmişlerdir. 1969 Nisan başında başlayan sendikal faaliyet kısa zamanda (Sarı şebeke ve işyerindeki satılık köpeklerin bütün iğrenç oyunlarına rağmen) zaferle sonuçlanmış, tüm AUER işçileri MADEN - İŞ Sendikasına üye olmuşlardır.

Soru 2 — AUER işçilerinin işyerinde taşıdığı ana meseleleri anlatırmısınız?

Cevap 2 — Tüm işçilerin olduğu gibi AUER işçilerininde işyerindeki ana meselelerini üç madde halinde özetleyebiliriz.

1 — İnsanca muamele görmek:

İşçilere işe yaradığı sürece kullanılması gereken bir araç nazarı ile bakılmakta genellikle insanca muamele edilmemekte.

2 — İş güvenliği:

İşçilerin genellikle iş güvenliği var denilemez. Alt kademedeki yöneticiler dahi sudan sebeplerle işçiyi işten atma veya attırma yoluna sık sık gitmişlerdir. Nasıl olsa fabrika kapısına ilân asarsam, kahveler adam dolu istediğim kadar bulurum, zihniyeti hakim.

3 — Ekonomik mesele:

Bugün Türkiyemizde emek (iş gücü) sudan ucuz. Tüm emekçilerin olduğu gibi AUER işçilerinin de emeklerinin karşılığını aldıkları söylenemez. İşçilerimiz bu durumu da kesin kes bilmekteler. Bu durumu en açık şekliyle de günlük yaşantılarında, çalıştıranlarla çalışanların yaşama farklarında görmekteler.

SORU 3 — AUER işçileri neden Maden - İş'i seçiyorlar?

CEVAP 3 — İş kolumuzdaki tüm işçiler gibi AUER işçileri de Maden - İş Sendikasını seçiyorlar. Çünkü iş kolumuzdaki diğer sendikalar genellikle iş verenlerin teşviki ile kurulmuş iş verenlerin ideallerine hizmet eden, işçiye ihanet etmiş Sarı Şebekelerdir. AUER işçileri bunu çok iyi bilmekteler.

SORU 4 — İşçi sınıfının bugünkü durumu açısından AUER işçileri hangi çizgide bulunuyor?

CEVAP 4—AUER işçileri Devrimci atılımlar içindedir. Gün geçtikçe meselelerine daha bilinçli olarak sahip çıkmaktalar. Sadece ekonomik mücadele vermenin meselelerini çözümlemeyeceğini, ekonomik mücadelenin yanı sıra işçi sınıfı olarak politik güç olarak ta mücadeleyi sürdürmenin gerektiğini çok iyi bilmekteler.

SORU 5 — AUER işçileri kanunları hiçe sayarak toplu sözleşme hareketine giriyorlar, bu gücü nereden alıyorlar?

CEVAP 5 — AUER işçileri mevcut uygulamayı aşarak toplu iş sözleşmesi hareketine, Türkiyede ilk defa girmişler, işçi sınıfına bu alanda devrimci önderlik etmişlerdir. Esasen bütün formaliteler tamamlanmışken yetkinin kasten verilmemesi bezdirme politikası güdülmesi... Bu durum Bölge Çalışma Müdürlüğünü de aşan politik baskılar sonucu olduğu açıktadır. Bu durum karşısında doğal kanunların işlemesi kaçınılmazdı. AUER işçileri giriştikleri bu devrimci eylemlerini Anayasanın özünden ve tarihî sınıfsal güçlerinden almaktalar.

"Hukuk güçlünün zayıfa kabul ettirdiği kurallar dizisidir"

TURHAN SÖYLER

ELEKTROMETAL BAŞTEMSİLCİSİ TURHAN SÖYLER KONUŞTU:

Elektrometal işçileri Maden - İş Sendikasına geçmeden Çelik - İş Sendikasının bünyesinde idiler. Yapılan toplu sözleşmedeki 52 maddenin ancak 13 maddesi işçinin lehine idi. Yine işçiler Çelik - İş'e bağlı iken şefler ve ustabaşıları tarafından çok ağır baskılara maruz kalıyorlardı. Bunların yanısıra işinden suçlu veya suçsuz olduğu halde atılan işçilere tazminat ödenmiyordu.

Çelik - İş zamanında hiç bir hak arama savaşına giremedik. Şimdi 14 aydan beri Maden - İş Sendikasının üyesiyiz ve üyesi kalacağız.

Biz Elektrometal işçileri, Çelik - İş Sendikasının üyesi iken, komşu işyerlerinde çalışan işçilerin durumu bizimkinden kat ve kat üstündü. Çünkü onlar gerçek liderlerini bulmuşlar ve Maden - İş Sendikasını seçmişlerdi.

Üyelerinin gerçekten yanında ve hak arama savaşında onlarla omuz omuza çarpışan, işçinin daima geleceğini garanti altına almayı prensip edinen devrimci Maden - İş Sendikasını işte bunun için seçtik. Şimdi kendimizi daha güçlü hissediyoruz.

İşçi sınıfının örgütlenmesi yarının Türkiyesinin baş sorunlarından biridir. Bugünkü Türkiye'de işçi örgütleri deyince akla ilkin Sendikalar gelmektedir. Bu sendikaların büyük bir çoğunluğu patronun buyruğunda olan satılmış sendikalardır ve bugünkü işçi sınıfı bunun acısını çekmektedir.

Biz inanıyoruz ki, işçi sınıfı gerçek mutluluğuna siyasal örgütüyle, köylü ve kendisini destekleyen gençlik gücüyle ülkenin başına geçtiği zaman kavuşacaktır.

Bunun için de bugün gerçekten işçinin sahip olduğu Devrimci Sendikalarda birleşmek ve daha sonra siyasal örgütün yapısı içinde toplannak gereklidir.

İşte bı nedenlerle Maden - İş Sendikasına girdik.

Çelik - İş zamanında saat ücrelerimizin düşük olması ndeniyle bugün 550 kişilik şyerimizde çalışan işçi kareşimizden 360 ının işverenborcu vardır. Diğer bir husus kullandığımız yala içtiğimiz suyun gayri shhî oluşudur. Yakacak arasından, servisden vebuna benzer bazı sosyal ardımlardan faydalanaıyoruz.

Ayna Bölge Çalışma Müdüüğü sırf kendi şahsî çıkarlrı için yetkiyi Çelik-İş Selikasına vermiştir.

Yeti meselesinin önemli bir srun olması üzerine bilirki heyeti gelerek seçim yapıldı. Seçime katılan 427 kişiden 1 oy bile Çelik-İş'e çıkmadığı gibi imzaların da sahte olduğu ortaya çıkarıldı. Bu mesele hâlâ mahkemede sürüncemededir.

Bizler bu kuvveti Anayasadan alıyoruz. Tabii bunu söylerken Maden-İş'in bu konudaki hassasiyetini nazara alarak ifade etmek isterim. Çünkü Anayasada düzenlenen işçi hakları, ancak Maden - İş Sendikası kanalıyla lehimize bir durum arzediyor. Başımızda gerçek bir lider olmadan biz bu haklardan faydalanamayız.

Ayrıca biz işçiyiz. Anamız ağlamış doğduğumuz günden bu yana... Elin oğlu gak deyince su, guk deyince ekmek gibisinden yaşarken, bizler soluk bile alamıyoruz. Üstüne üstlük etmedikleri kalmıyor bize. Hep bir ağızdan bağırıyoruz. Bütün Elektrometal işçileri olarak Maden-İş'i isteriz diye...

Adamlar onu da çok görüyorlar. Biz de kanun manun dinlemeyiz. İsterlerse kabul etmesinler dediğimizi. Günün rengi o zaman belli olur.

İşçi sınıfının bugünkü zor durumu bizleri gerçekten üzmektedir. Fakat Maden - İş Sendikası biz ezilen sınıf için bir büyük yol göstericidir.

Haklarımızı arama kavgasında azimliyiz.

Elektrometal İşçileri Maden-İş'i seçmek için oy kuyruğuna giriyorlar.

"Biz gücümüzü doğa kanunlarından alırız"

AHMET YÜZYIL

SİNGER BAŞTEMSİLCİSİ AHMET YÜZYIL'A SORDUK, SÖYLEDİ:

SORU : Bize Singer işçilerinin geçmişteki hareketlerinden, sendikal durumlarından söz eder misiniz?

CEVAP : Size Singer işçilerinin hareketinden değil, hareketsizliğinden söz etmek isterim. Çünkü; hareket etmek bizce günah ve suçtu. Suç olmayan bir şey yoktu. Meselâ işine son verdirecek suçlar: tuvalete markasız gitmek, yere tükürmek, bir gün işe gelmemek, işveren adamlarından herhangi birine haysiyet kırıcı birşey söylemek (onlar bize herşey söyleyebilir). Sigara içerken yakalamak (tuvalette) gibi çeşitli hareketler müdürün deyimiyle sorgusuz ofis edilirdi.

Ayrıca izin Singer'in defterinde yazmaz; gülmek, gezmek, konuşmak, hele işveren vekillerine ses tonunu değiştirerek yüksek sesle konuşmak, konuşurken el hareketi yapmak, hasta olmak, velhasıl niye burnun gözünün altında demek dahi suçtu. Suç olmayan ne vardı ki.. Fabrika kapısından girerken önce sol adımı atmak suçların daha da büyüğü idi. Dahası var, 10 dakika geç gelirsen bir yevmiyen gider. Doğumda, ölümde eskaza

(Devamı 3. sahifede)

SİNGER TEMSİLCİSİ KONUŞUYOR

(Baş tarafı 2. sayfada)

bir gün izin alırsan gittiğin yerin yetkili kişisinden belge isterler. Hiç kimse işinden emin değil. Her sabah herkes önce kartına bakar, acaba yerinde mi diye, korku, huzursuzluk v.s v.s..

Sendikal durumlarına gelince, biz Çelik-İş denen sarı, sapsarı bir patron sendikasına bağlı idik. Bu sendika bizi çelik zincirle bağlamış, her ay binlerce lira paramızı almış.. Bizi patrona peşkeş çekip kendisi sıritmıştı. Bir gün dahi halimiz nedir diye sormamıştı..

Bu zulme, bu baskıya artık paydos diyen işçiler, çelik zincirleri kırıp sendikal özgürlüğünü kullanmak istemiş ve devrimci Maden - İş Sendikası çatısında toplanmaya karar vermişlerdi. Bu durum patronun işine gelmezdi ve gelmedi. Teşebbüs eden arkadaşları işten atmaya başladı. Sıranın kendisine de geleceğini bilen diğer arkadaşlarım bu esaret zincirini kırıp direnme hareketine geçtiler. Yani işgal oldu. İşgal süresi içinde de ne meşakkatlerle karşılaşmadık ki... 900 - 1000 bomba eli kopan, gözü çıkan, ağır yaralı, hafif yaralıların haddi hesabı yoktu. Sonra iki gün aç, evet aç bırakılmıştık. Bir millet esir edilir ama aç bırakılamaz, ama biz aç susuz bırakıldık. Sonunda 160 kişi karakollarda kıyasıya sopa yedi, dayak yedi, gözü şişti, bayıldı, ezildi. Boşver o günlere, hatırlamak dahi istemiyoruz. Çünkü kardeş kardeşe o kadar işkence etmemeliydi. Polislerin elinde biz sanki meşin toptuk, ondan ona, ondan ona... Sonunda 5 arkadaşımızla iki ay hapiste yattık. Velhasıl açız dedik, bomba yedik, sendikal özgürlüğümüz var dedik, hapse girdik.. İşte böyle...

SORU : Singer işçileri size göre neden Maden-İş'i seçtiler?

CEVAP : Bilindiği gibi tek devrimci, işçinin bizden ve işçiden yana olan bir sendikadır bu sendika, bizim dert ortağımızdır. Dertlerimizi ancak onlar paylaşır da ondan.

SORU : Türkiyede işçi sınıfının durumunu sendikalaşma açısından bize anlatır mısınız?

CEVAP : Ülkemizde işçi sınıfı batı modelinde bir proleterya değildir. Yarı yarıya köylüdür. Köyde geçim şartları ağır basanlardan şehrin cazibesine kapılıp kent yaşantısının yüksekliğine şehirde oturmakla ulaşacağını sananlar, köyünden çıkıp işçi olmuşlardır. Bunlar çalıştıkları iş kolunda emeğini satmaya bağlamışlardır. Bir yandan kalifiye olmayan işçi enflasyonu diğer yandan grev yasağı ve de işçinin bağlandığı sendikaların işçiyi patrona yönettirmesi.. birliği ve sınıf bilincini de köstekleniştir.

İşçiler şiddetli yasaklarla ve sermaye çevresinin sömürüsü ile yoksun bırakılmışlardır. Ekmekten, açlıktan, sefaletten özgürlükten söz edenler kötü dü şüncelerle hapislere atılmaktadır. Türk işçisinin kaderinin işverenin elinde olduğu bir gerçektir.

Durumuna gelince, yürekler acısıdır, ev yok, para yetmez, gecekonduda oturur eğlence nedir bilmez, hastalık gıdasızlıktan hep onu bulur, velhasıl insanlığından nefret edr. «İnsan mıyım neyim ben?» di ye bazan sorar kendi kendine ama eğitilmediği için bilinç seviyesine varmadığı için hayatın eşiğinde bocalar durur.

SORU : Singer işçileri var olan işverenden ve sarı sendikadan yana kanunları hiçe sayarak toplu söz leşmeye giriyorlar, bu gücü nereden alıyorlar.

CEVAP : Temel ilkelere dayanan tabii ve doğal kanunlardan.

«GAYRİ YENİSİNİ YAPACAK GÜCÜMÜZ KALMADI»

Kağıthane sırtlarındaki gecekondular yeniden yıkılınca, oturanlar açıkta kaldı.

*

Çoluk çocukla sokak ortasında kalan ahali "Yaptık yıktılar, yeniden yaptık yine gelip yıktılar, artık gücümüz kalmadı" diyor

"Geldiler, yıktılar. Yeniden yaptık. Sonra yine geldiler, yıktılar. Yine yaptık. Dün yine geldiler. Kalabalıktılar. Yarım saat içersinde 120 gecekonduyu yerle bir ettiler. Gayrı yeniden yapmaya gücümüz yok"

"Gecekondu ağaları yıktırıyor„

Kâğıthane sırtları yerle bir olmuştu. Yataklar, yorganlar, sobalar tencereler, her tarafa saçılmış, yavrular, bebeler yağmurun altında uzun bir gece geçirmişlerdi. "Hep bizim gecekonduları yıkıyorlar beyim. Biz onları kendi elimizle yaptık. Gecekondu ağalarına para vermedik, diye yıkıyorlar. Oysam, onlar bize kaç kere geldiler. "Bizim gecekonduları satın alın, onları kimse yıkamaz" dediler. Ama biz gene kendi eleceğizf - mizle kurduk konduyu, başımızı soktuk. Ama bir değil, iki değil, beş değil, her gün gelip yıkıyorlar. Yapıyoruz, yeniden yıkıyorlar. Gayrı yapacak gücümüz kalmadı." diyen Mustafa efendi, biraz şaşkın, biraz üzgün ama alabildiğine öfkeli anlatıp duruyordu.

120 hane yerle bir edilmişti

Deprem olmamış ama buldozerler geçmişti Kâğıthane sırtındaki 120 gecekondunun üzerinden. Ev namına bir şey kalmamış, daha analığın ne olduğunu yeni yeni tadan körpe gelinler yavrularının beşiğini yağmur ve soğuk altında sallamak zorunda kalmışlardı.

Sabaha kadar beşiği böyle açıkta salladı

GECEKONDULARI YIKILAN MUSTAFA EFENDİNİN AİLESİ BÖYLE AÇIKTA KALIVERMİŞTİ. GENÇ ANA KÜÇÜK YAVRUSUNUN BEŞİĞİNİ SABAHA KADAR SALLAYIP DURMUŞTU...

TALİSMAN işçileri haklarını istiyorlar.

Talisman İşçileri

"Haklarımız Verilmezse Fabrikayı Satacağız„ Diyorlar.

Şimdi bir hikâyemiz var sizlere...

Bir adam varmış. Bu adamın evi varmış (normal), evliymiş, çocukları varmış (olabilir). Ama adamın bir de fabrikası ve işçileri varmış. (İşte bu anormal). Yani böyle oluncа hikâyeye bir adam varmış diye değil de, bir patron varmış diye başlamalı, sözü uzatmadan hikâyeye geçmeli.

Patronun adı Şekip Menço. Fabrikasının adı «Talisman. İşçilerin adı, işçi işte...

Bir sabah, yağmurlu bir sabah, Şekip Menço fabrikaya gelmez, işçiler gelir. Ertesi sabah, yağmurlu bir sabah, Şekip Menço fabrikaya gelmez, işçiler gelir; ve ondan sonraki sabahlar; yağmurlu mu, yağmursuz mu bilinmez, işçiler hep gelir, Şekip Menço gelmez, bu böyle sürer gider.

Gün olur, ay olur.. Hep olduğu gibi parasız, pulsuz yemeksiz, çulsuz günler geçer.

«Artık» derler, «Nerede bu adam» derler, «yetti» derler. Ve bir sabah fabrikada üretimi durdururlar. Fabrika sobalar yapmaktadır. Evler ısıtmaktadır. (İşçilerin hiç birinin evinde Talisman sobası -yoktur.) Diyeceğimiz şu ki artık fabrika bir şey yapmaz olur. Ham madde de yoktur üstelik, patron da... İşçiler varıp düşünürler hallerini.. Derler ki: «Bari biraz da hayanak»... «Para olsa da dayansak».. «Kolayı var».. «Ne bulursak satarız fabrikadan». Ve böylece fabrikada küçük demirler, parçalar, ufak tefek, şunlar, bunlar satılıp, gazlar, ekmekler, yemekler alınmaya başlar.

Birazcık olsun umutlar parıldar, mideler ısınır, çocuklar bekler, ateşler yanar. Bir ay daha geçer, iki ay daha geçer, dört ay olur. Ne gelen var, ne giden, ne soran var, ne eden. Tak der canlarına.. Yaşlı bir Talisman işçisi de şunla rı söyler Maden-İş Gazetesine:

«Yavrum, çocuğum dedim ya; Şekip Menço kayboldu. Bizim haklarımız da gündeliklerimiz de onla bir likte gitti. Para yüzü görmeyiz. Arkadaşlar dört ay dan bu yana derbeder bir hayata alıştılar. Bazı günler fabrikanın içinde bulunan modası geçmiş pik kalıpları, saç levhalarını parça parça satarak; servis ücretini, kasap, fırıncı, sucu, yoğurtçu gibi giderlerin bir kısmını karşılar olduk.

Patronun yakınları bu duruma gülüp dururlar. «Herkes kendisine iş bulsun, derler. Bizden bir kuruş para yok, derler.. Her kes başının çaresine baksın derler.»

Maden-İş üyesi Talisman işçileri de bir sabah, bu sefer güneşli bir sabah, başlarının çaresine bakmaya başlarlar. Ellerine bayraklar, dövizler, ağızlarına marşlar, türküler alarak yola koyulurlar. Talisman işçileri yürürler: «Patronsuz Türkiye», «İşçiler geliyor», «İşçiler elele», «Hakkımızı isteriz», «Sesimizi yer, gök, su dinlesin»... Ve Kartalda Atatürk anıtına çevresinde toplanıp, der[illegible]rini insanlara, hüküme[illegible] duyurmak isterler.

Talisman işçilerinden; Osman Subaşı, İzzet Der[illegible] ay, «Türk işçisinin bu u[illegible]nışı kıvanç vericidir. [illegible]cümüz, silâhımız patron[illegible]ra ve patronların iktida[illegible]na karşıdır. Hakkımızı [illegible]lana kadar kararlıyız. P[illegible]rasızlıktan evimizin eşy[illegible]rını satıyoruz, ihbar ya[illegible] kıdem tazminatımızı alı[illegible] dan fabrikayı terketmiyeceğiz. 120 bin lira borcu var bizlere. Bu yürüyüşümüz ders olsun. Daha çok uzun yürüyeceğiz, savaşacağız.

İşçi sınıfı için, patronsuz sosyalist Türkiye için sava şacağız. Hem madem ki fabrikayı işletmesini bilmiyorlar, bize bırakşınlar, biz yürütelim bu işi.

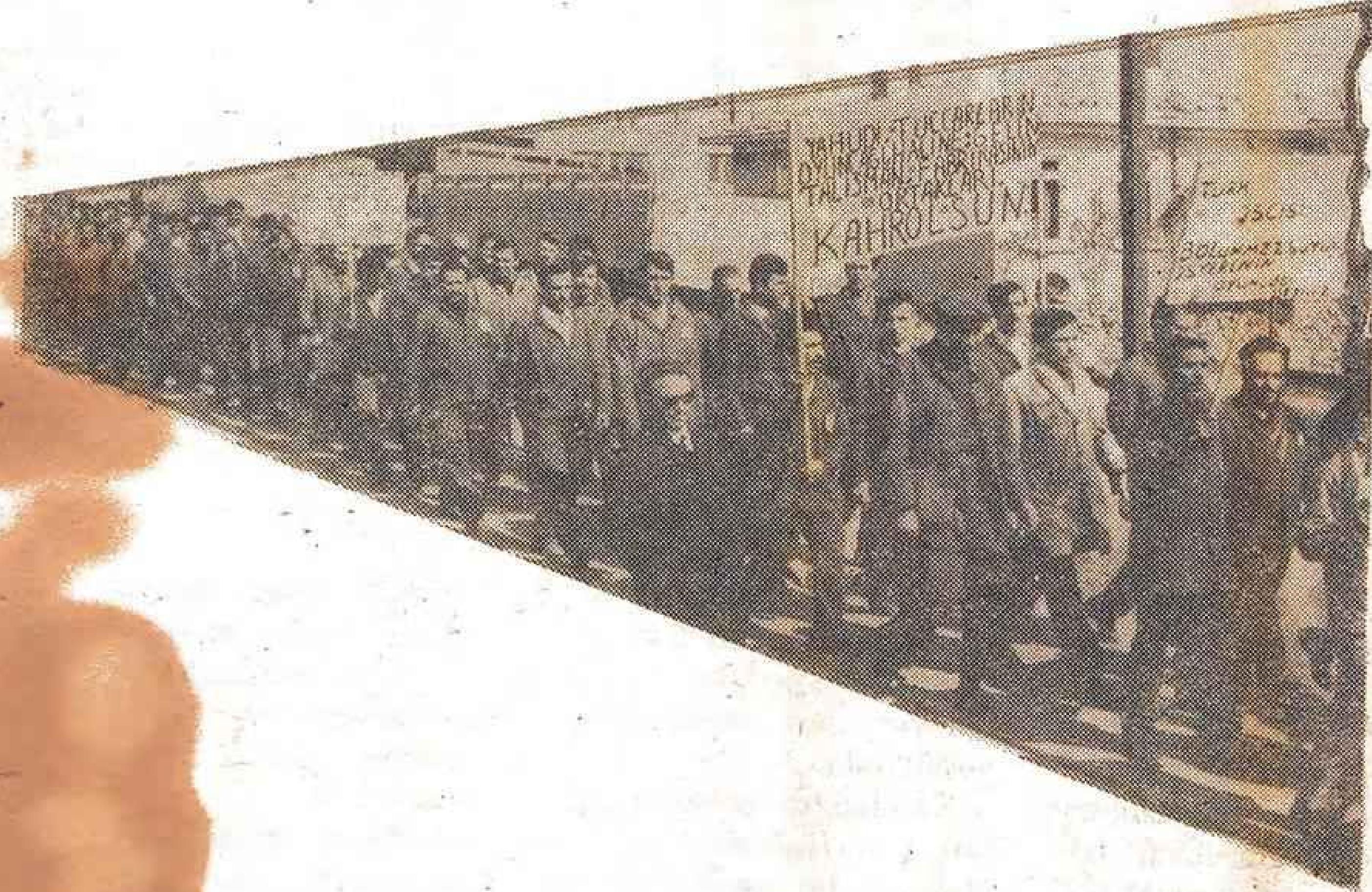
Ve şimdi uyarıyoruz.

Eğer 5 Nisan 1970 tarihine kadar haklarımız verilmezse fabrikayı satacağız.» diyerek fabrikalarına gene marşlarla, daha bilen miş bir güçle dönerler.

Türkiye'de bir şeyler değişiyor, birşeyler oluyor. Sıkı durun patronlar. İşçinin gücü budur ve gerisi vardır.

Rivayet ederler ki, Şekip Menço Marmara denizinin mavi sularını pek severmiş. Arkasında bir mektup bırakarak, o sularda intihar etmiş. Ve gene rivayet ederler ki, Şekip Menço Avrupa'da paralarını yer dururmuş.. Rivayet muhtelif. Ama hedef belli; yani işçilerin hedefi belli...

Gün ola harman ola
Görelim bakalım günler ne gösterecek!..

Yürüyen Talisman işçileri..

Toplum Polisleri Gamak Fabrikası önünde işçi Şerif Aygün'ü öldürmüşlerdi. O zaman işveren polislere 200'er lira haraç vermiş. Toplum Polisinin kimin için vurduğu belli oluyor

Haklarımızı aradığımız zaman karşımıza silahla, copla, bombayla çıkardık-ları Toplum Polisi kimin emrindedir? AŞAĞIDA-Kİ MEKTUBU OKUYU-NUZ. (23 Mart tarihli Hürriyet gazetesinden alınmıştır)

Serbest Kürsü
Herkese Söz Hakkı

Yöneten Mesul Müdür: **Tahsin ÖZTİN**

200'ER LİRA HARAÇ ALDIK

29 aralık 1969 günü İstanbul Gamak Elektrik Motoru Fabrikasında çıkan olaylardan sonra 16 ocak 1970 tarihine kadar nöbet sırasına göre bu fabrikayı bekledik. Singer, Türk Demir Döküm ve Eğe Sanayii fabrikalarından toplum polisine dağıtılmak üzere para alındığını duymuştum. Fakat inanmıyordum. Geçen gün âmirimiz bizi sıra ile çağırıp 200 er lira verince önce almak istemedim, sonra istikbalimi düşünerek kabul ettim, çok sevdiğim baba mesleğimi bu derece bayağılaştıran, halkın nazarında küçülten bu davranışların olmamasını, polisin maaşından başka kimseden menfaat temin etmemesini sayın İçişleri Bakanımızdan istiyorum. Ben aldığım 200 lirayı iadeye hazırım.

İstanbul Toplum Polis memuru (Adımı mahfuz tutunuz)

Biz işçiler, düşmanlarımıza karşı tek bir güç halinde savaşmalıyız.

BU GİDİŞLE EMİN OLUNMAZ YARINA

Hep geldik gurbet diyarına
Yem olduk sarı sendika
tüccarına
Kanun nizam der satar kârına
Bu gidişle emin olunmaz
yarına

Kim düşünür işçinin yarınını
İşçi arayıp bulmazsa yerini
Hep zengin eder sarı sendika tüccarını
Bu gidişle emin olunmaz
yarına

Sarı sendikalar var
Gizli sözleşme yapar
İşçiyi yıllarca bağlar
Bu gidişle emin olunmaz
yarına

İşçinin arasından çıkmış
hain kişi
Sarı sendikaya doldurmuş
sahte fişi
Ancak münkir, münafık
yapar bu işi
Bu gidişle emin olunmaz
yarına

Hıdır Yıldırım düşünme
derinden
Hainler çıkmış tarihin her
devrinden
Dümen dönmeyince hainkaçtı yerinden
Zaman gelecek herkes
emin olur yarınından

Elektrometal işçilerinden
Hıdır YILDIRIM

TOPLU PAZARLIK DÜZENİNDE DEVRİM

(Baş tarafı 1. sahifede)

lan sendikamıza verilmesi gerekir deniyordu. Mahkeme «ben 3 gün içinde tetkik yapamam, tetkiki bölgenin yapması gerekir» diyordu. Bölge sahte imza ve kayıt bizi ilgilendirmez, mahkeme halletsin diyordu ve bölgece yetkiler, üyesi olmıyan sarı sendikalara veriliyordu.

Karabük'te, Ereğli'de ve birçok yerlerde böyle oldu. Maden-İş bu oyunları, ciddi bir eğitim proğramı ile işçilere anlatıyorlar ve devrimci sendikaların sosyal ve doğal kanunlara göre hareket eden kuruluşlar olduğu bilincini veriyordu. Bu proğram gerekli birikimi yapıyordu.

Yıl 1969.. Maden-İş'in eğitim yolu ile yaptığı birikimin patladığı yıl... Kavel Singer ve Demir Döküm işçileri sarı sendikaları kuran ve finanse eden, işverenlere ve düzene karşı isyan ediyordu. Sınıfsal hakl... ve sınıfsal özgürlük... istiyorlardı .Zincirler bir kırıldı' savaşın birin... kademesi işçilerin zafe... ile sonuçlandı.

Yıl 1970.. Sarı şebeke ve işveren baskısından kurtulan işyerlerinin sözleşmelerinin başladığı yıl.. İlk kez Singer, Auer ve Elektrometalin sözleşmeleri başlıyacak. İlânlar ve çağrılar yapıldı. Yetki beklendi.

Bölge, yetki işini geciktiriyordu. Gerçek sebebi bilinmiyordu. Bilinen şey, Bölge Çalışma Müdürlüğü ile sayın bakan ve sayın bakanın himayesindeki sarı sendikalarla görüşüldüğüdür.

Maden-İş'in ve işçilerin endişesi yoktu. Çünkü işyerlerinde Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarından başka sarı şebekelerin üyesi yoktur. Hele Singerli işçiler daha çok emindi. Çünkü yalnız Türkiyeyi değil, aynı zamanda dünya kamu oyunu etkileyen bir hareket yapmışlardır ve yetki yüzde yüzdü. Maden-İş oyunu biliyor ve anayasal direniş potansiyeli hazırlıyordu. İşçiler bölgeye geldiler. Bölge Çalışma Müdürlüğünü aradılar. Bâbıâlide büyük bir binanın üst katında idi. Binayı görünce şaşırdılar. Singerden bir işçi şöyle diyordu: «Bu binanın önünde lüks taksiler var, Burası Bölge Çalışma Müdürlüğü olamaz. Olsa olsa büyük bir işverenin ofisi olabilir» diyordu. Fakat bina üzerindeki tabelâya baktılar: «Bölge Çalışma Müdürlüğü» yazılı idi. Yukarı çıktılar. Kendilerinin Singer işçileri olduğunu, neden yetkinin verilmediğini sordular. Bölgenin Müdürü ve diğer yetkilileri telâş içindeydi. Korku içindeydi. Sudan mazeretler ileri sürüyorlar adeta yalvarıyorlar. Bizim kabahatimiz yok, biz emir kuluyuz, kanun böyle diyordu. Bir işçi ileri fırladı. «Hangi kanundan bahsediyorsunuz. Bizim kanunlarımız sosyal kanunlar» dedi. Ve yetkililerin durumuna acıyarak dışarı çıktılar. Zaten endişeleri de yok Çünkü kendi güçleri ile Toplu Sözleşme yapacaklarına inanmışlardı. Bir Singerli dışarıya çıkarken odacıya sordu: «Bu bina önündeki taksiler kimin?» Odacı cevap verdi. «Bizim müdür ve diğer görevlilerin. Burada yalnız benim arabam yok, herkesin arabası var» dedi. İşçiler yetki oyununun başka yönünü de öğrenmiş oldular. Aynı durumla Auer ve Elektrometal işçileri de karşılaştı. Yalnız Auer işçileri bölgeye gitiği zaman bir olay oldu. O anda Bölge Çalışma Müdürlüğünde bir sarı şebekenin başkanı pazarlık yapıyordu. Auer'liler içeri girince kendisini bir odaya saklatıp kapıyı kapattırdı. Auerin uyanık temsilcisi anlamıştı. Kapının üstünde bir yetkilinin sıfatı yazılı idi. Kapıyı açmak istedi, fakat kapalı olduğundan açamadı. Kapıyı kırmayı düşündü, fakat devrimci işçi seviyesine uygun görmediği için vaz geçti. Ve beklenen sonuç öğrenildi. SİNGER - ELEKTROMETAL ve AUER'de yetkiyi Maden-İş'e vermediler. İtirazlar yapıldı. İş mahkemesine.. İş mahkemesi de Maden-İş'e yetki vermedi. Maden-İş yöneticileri ve işçiler mutlu idiler. Çünkü işçi sınıfı kendisini ezen sınıfının ve o sınıfın politik temsilcilerinin verecekleri kararlarla sendikacılık ve toplu sözleşme yapmayı sınıfsal onuruna saygısızlık sayıyor icazet istemiyordu. Kendi sınıfsal gücüne güveniyordu.

Bu inanç ve güvene rağmen gerçekleri bilmiyen kamu oyunu aydınlatmak için Maden-İş başka alternatifleri kullandı .mahkemelere müracaat ederek' bilirkişiler kurdurdu ve yerinde tesbitler yapıldı. Bu tesbitler bir referandum mahiyetinde idi. Tesbit sonu, Elektrometal, Singer ve Auer'de sarı şebekelerin hiç üyesi yoktu. Bazı fabrikalarda bir iki üye çıktı. Bunlar da ya fabrikanın personel müdürü, ya muhasebe müdürü veya işletme şefi sıfatında olanlardı. Yetkinin aleyhte çıktığı gün bu üç fabrikada hareketler başlamıştı. Hareketlerle birlikte toplu sözleşme görüşmeleri de başladı. Şimdi devam ediyor, bir kısmı da bitmek üzere...

DOSYALAR

Singer işyerinde, Çelik-İş Sendikasından işçilerin tümüne yakını istifa etmesine rağmen Bölge Çalışma Müdürlüğünün bunları saymama ve dava yolunu açarak işçilerin toplu sözşleşme yapma haklarını yıllar süren davalarla ellerinden almak istediği kararı, 1969/571 sayı ve 30.1.1970 tarihlidir.

Bu hususta yapılan itiraz üzerine 11. Asliye Hukuk Hâkimliğinin verdiği tasdik kararı 1970/18 D. İş ve 11.2.1970 tarihlidir.

Yine sendikamızca aynı mevzuda Kartal İş Mahkemesinde yapılan tesbit neticesinde 540 işçinin Maden-İş'e, 22 işçinin Çelik-İş'e kayıtlı olduğuna dair tesbitin dosya numarası 970/12 D. İş ve tarihi 30.1.1970 dir.

Tesbit sonrası karar verilmek üzere dosya Kartal Hakimliğince bölgeye yollanmasına rağmen Bölge hâlâ karar vermemiştir.

AUER işyeri için:

Bölge Çalışma Müdürlüğü işçinin tümüne yakını Çelik İş'ten istifalarına rağmen Maden-İş'e yetki vermediği karar sayı: 1969/569 ve 19.1.1970 dir.